

დამოუკიდებელი ექსპერტის დასკვნა
კანონპროექტზე

"ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ" საკანონმდებლო აქტის
კანონიერი ეფექტისა და დამატებითი შედეგების შესახებ

ლია თოდუა

როგორც კანონპროექტის ანალიზიდან ჩანს, მისი პირდაპირი მიზანს სხვა კანონები განხორციელდებიან კანონიერი ეფექტის გამო ატმოსფერული ჰაერის დაცვის სფეროში უარყოფითი შედეგების გამოწვევა უნდა იქნას.

გარდა, ასევე კანონიერი ეფექტის: 2004 წლის 22 დეკემბრის "საგადასახადო კოდექსი" მანვე ნივთიერების გარეშე დაზარალების შესახებ გადის, 2005 წლის 24 ივნისის "ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ" კანონი დამაზარებელი ნივთიერებათა გაფრქვევის ლიმიტის, როგორც გარეშე მანვე ზემოქმედების ლიციის ერთ-ერთი სახის კანონგარეშე დატოვება, "გარეშე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ" კანონპროექტი გარეშე ზემოქმედების ნებართვას დაკვეთდებარებული საკმარისობათა დამატებითი კანონიერი ეფექტის, გარეშე ადგილობრივი მნიშვნელობის ზიანის გაგარიშების შესახებ დარეგულირება "გარეშე დაცვის სახელმწიფო კონტროლის შესახებ" კანონი და სხვა. გარდა ამისა, კანონპროექტი შემოთავაზებული კანონიერი ეფექტის დამატებითი მნიშვნელობის ტექნიკური ხასიათისა და შესაძლებელია სამინისტროების დასახელებათა კანონიერი ეფექტის, მათში დამოუკიდებელი დეპარტამენტების გაერთიანების და სხვა სტრუქტურული კანონიერი ეფექტის ასახვას¹.

კანონპროექტი შემოთავაზებული არსებითი ხასიათის პირდაპირი კანონიერი ეფექტის დამატებითი ატმოსფერული ჰაერის დამაზარებელი და "გარეშე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ" კანონის შესაბამისად დიფერენცირებას და ატმოსფეროში მათი გაფრქვევის განხორციელებული რეგულირებას. გარდა, ორივე შემთხვევაში უნდა "დამაზარებელი ნივთიერებათა გაფრქვევის ლიმიტი" და მისი კანონიერი ეფექტის შემოთავაზებულია: 1) იმ საკმარისობისათვის, რომელიც გატვირთულია "გარეშე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ" კანონიერი ეფექტის მანვე ნივთიერებათა ზრდის დასახელების და დროებით შეთანხმებული გაფრქვევის ნორმები; 2) იმ საკმარისობისათვის, რომელიც არ არის გატვირთული "გარეშე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ" კანონიერი ეფექტის ტექნიკური რეგულაციები.

¹ იურიდიული ტექნიკის ტვირთის საზრისტი ბატონი იყნობდა ყველა მსგავსი კანონიერი ეფექტის გაერთიანებული ერთიანი ფრაზით, მაგ.: "კანონის მიხედვით ტვირთის "გარეშე და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო" შეიქმნას და "გარეშე დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო" და ა.შ.

Tumca, am diferencirebul midgomastan srul winaarmdogobaSi modis kanonproeqtis moTxovna imis Sesaxeb, rom garemos dacvis samsaxurebis mier identificirebul ma yvel a dambinzurebl ma unda moamzados da SeaTanxmos rogorc atmosferul i haeris dabinzurebis wyaroebis da maT mier gafrqveul mavne nivTierebaTa inventarizaciis teqniki angariSi, aseve atmosferul haerSi mavne nivTierebaTa zRvrul ad dasaSvebi an/da droebiT SeTanxmebul i gafrqvevis normebis proeqti. am SeTanxmebul i dokumentebis gareSe ki dabinzurebis stacionarul i wyaroebi dan atmosferul haerSi mavne nivTierebaTa gafrqveva kanonproeqtiT ikrZal eba (sxvaTa Soris, aq dgeba am dokumentebis iuridiul i statusis sakiTxi. Tu maT gareSe gafrqvevi ikrZal eba, es niSnavs, rom am dokumentebis SeTanxmeba faqtobrivad gafrqvevaze nebarTvis gacemis tol fasia, rac "I icenziabis da nebarTvebis Sesaxeb" kanons ewinaarmdogeba²) aRniSnul i Seusabamobis aRmofxvris gareSe srul gaurkvevl obaSi aRmoCndebian atmosferul i haeris is dambinzurebl ebi, roml ebiC "garemoze zemoqmedebis nebarTvis Sesaxeb" kanoniT gaTval iswinebul ni ar arian.

gaugebaria agreTve mavne nivTierebaTa droebiT SeTanxmebul i gafrqvevis normis daniSnul eba. kerZod, gaugebaria, atmosferos dabinzurebis romel wyaroebis udgindebaT mavne nivTierebaTa droebiT SeTanxmebul i gafrqvevis norma: kanonproeqtis mixedvit is ar udgindeba im sawarmoebs, roml ebiC "garemoze zemoqmedebis nebarTvis Sesaxeb" kanonproeqtiT eqvemdebar ebian garemoze zemoqmedebis Sefasebas, yvel a is saqmianoba ki, romel ic miTitebul i kanonproeqtiT ar aris gaTval iswinebul i da atmosferos ki abinzurebs, unda daregul irdes teqniki reglamentebis saSual ebiT. SesaZl oa vivaraudot, rom droebiT SeTanxmebul i normebi gaicema e.w. "Zvel " sawarmoebze, roml ebzec "garemosdacviti nebarTvis Sesaxeb" kanoni ar vrcel deboda (da Sesabamisad, SesaZl oa "garemoze zemoqmedebis nebarTvis Sesaxeb" kanonic ar gavrcel des), magram yvel a am sawarmos real urad erTxel ukve SeTanxmebul i aqvs droebiti gafrqvevis norma, kanonproeqti ki droebiti normis meored damtkicebas krZal avs. vfiqrobT, rom aseT pirobepSi gafrqvevis droebiT dadgenil i norma gaugebari daniSnul ebis arqazmia, romel ic saerTod unda gauqmdes.

ekonomikuri meqanizmebi atmosferul i haeris dacvasi

Semotavazebul kanonproeqtsi aRsaniSnavia srul i kapitulacia wl inaxevris win atmosferul i haeris dacvis umniSvnel ovanesi ekonomikuri meqanizmis gauqmebisadmi. rogorc cnobilia, 2004 wl is 22 dekembris sagadasaxado kodeqsiT gauqmda saqarTvel oSi moqmedi gadasaxadi mavne

² "atmosferul i haeris dacvis Sesaxeb" kanonis amoqmedebis momentSi gafrqvevis limitis (igive gafrqvevis normis) damtkicebas hqonda "igive mniSvnel oba, rac garemoze mavne zemoqmedebisaTvis "garemos dacvis Sesaxeb" saqarTvel os kanonis 24-e muxl iT dawesebul i licenziiT garemoSi mavne nivTierebaTa emisiasTan dakavSirebul i saqmianobis ganxorciel ebisaTvis gaTval iswinebul i ufl ebis miniWebas". anu, limitis damtkiceba Sesabamisi saqmianobis ufl ebis miniWebas utol deboda. es debul eba saeWvo gaxda jer ki dev 2002 wl is 14 maisis "samewarneo saqmianobis licenziisa da nebarTvis gacemis safuZvl ebis Sesaxeb" kanonis amoqmedebiT, romel sic "garemoze mavne zemoqmedeba" licenziabad saqmianobebSi aRar figurirebs. es mdgomareoba gaamyara "I icenziabis da nebarTvebis Sesaxeb" 2005 wl is 24 ivnisis kanonma, romel sic licenziabis amomwurav CamonaTval Si aRniSnul i licenzia ar Sevida. Sesabamisad, safuZvel i gamoecal alimitis (igive gafrqvevis normis) damtkicebis gai givebas Sesabamisi saqmianobaze nebis darTvasTan

nivTierebi T garemos dabinzurebisaTvis, romelic garemos dacvis erT-erTi umniSvnel ovanesi, saerTaSoriso doneze aRiarebuli principis: "dabinzurebeli ixdis" ganxorciel ebis mTels msofliosi farTod gavrcel ebul meqanizms warmoadgenda. amgvარი gadasaxadebis mizania garemos (m.S haeris) dabinzurebiT gamowveuli xarjebis sazogadoebidan, Tundac nawil obriv, dabinzurebel ze gadakisreba (e.w. eqsternal itebis internal izacia). amit garemos dabinzurebel s eqmneba ekonomikuri daintereseba rac SeiZleba naklebad dabinzuros garemო. mas eqmneba stimuli gairos investicia filtrebis da gammendi nagebobebis gaumj obesebaze, ufrosufta teqnologiების danergvaze, ukeTesi sawwavis Sezenaze _ igulisxmeba, rom am investiciebis ukugeba pirvel rigSi swored garemosi emisiebis Semcirebis proporciulad Semcirebuli garemos dabinzurebis gadasaxadidan xdeba.

swored amgvარ meqanizms iTval iswinebda 1997 wl is 13 ivnisis sagadasaxado kodeqsiT dadgenili "mavne nivTierebi T garemos dabinzurebisaTvis" gadasaxadi, romelic "atmosferული haeris dacvis Sesaxeb" arsebuli kanoniT dadgenili damabinzurebel nivTierebaTa gafrqvevis limitis farglebSi³ sxvadasxva damabinzurebel nivTierebaTa gafrqvevisათვის real urad gafrqveuli raodenobis proporciuli Tanxis amოRebas iTval iswinebda, sagadasaxado ganakveTebi damokidebuli iyo nivTierebaTa saSiSroebis klasze da zegavlენის qveS მოხვედრილი ტერიტორიის სენსიტიურობაზე (e.w. "ekologiuri mdgomareobis koeficientze").

unda aRiniSnos, rom saqarTvelos imdroindel realobaSi garemos dabinzurebis gadasaxadma Tavisi daniSnuleba ver Seasrula. samwuxarod, arc gadamxdel ebma da arc garmos dacvis inspeqtorebma ar iaqtiures am meqanizms real urad asamuSaveblad. dabinzurebis wyaros mier real urad gafrqveul damabinzurebel nivTierebaTa gaangariSeba iSviaTad xdeboda. sagadasaxado organoebis moTxovniT gadasaxadi gadaixdeboda maqsimaluri dasvebuli gafrqvevis (limitis) mixedvit⁴, rac gadasaxads Tavisi ZiriTadi daniSnulebas aclida da martlac biujetის Sevsebis damatebit, sakmaod sust da araefektur meqanizmad aqcevda. swored amit iqna dasabutebuli am gadasaxadis gauqmeba.

garemo dabinzurebaze gadasaxadis gauqmebit Seicvala damabinzurebel nivTierebaTa gafrqvevis limitis funqcia da daniSnuleba. SemoTavazebuli kanonproeqti am faqtis konstatacias axdens. igi auqmebs 1997 wl is sagadasaxado kodeqsiT SemoRebul termins "limiti" da "garemos dacvis Sesaxeb" kanoniT dadgenil reguleბის meqanizmebs _ garemosi mavne nivTierebaTa emisის ნორმებს ubრუნდება. TavisTavad "garemos dacvis Sesaxeb" kanonTan terminologiური Sesabamisobის⁵ gaumj obesebis faqti misal mebelia, magram sagangaSoას, rom SemoTavazebuli kanonproeqტი არატუარცდილობს garemos dacvis erT-erTi mniSvnelovანი ეკონომიკური

³ limitis gadaWarbebit gafrqveva isjeba jarimit da eqvemdebareba zianis anazRaurebas saxel mwifos sasargeblod

⁴ es gasagebic iyo, vinaidan qveyanaSi gamefebuli totaluri korufciis dasusti kontrolis pirobebsi SeuZlebeli iyo arakeTil sindisieri gadamxdelis da garemos damcveli mewarmis erTmaneTისagan gamijvna

⁵ terminologiური სიტულები Tavis droze gamowveuli iyo "garemos dacvis Sesaxeb" kanonsa da "sagadasaxado kodeqsi" arsebuli temების განხვავებით (dabinzureბის licenzია, gafrqveბის ნორმა, gafrqvevis limitი)

meqanizms gauqmebis kompensirebas sxva ekonomikuri meqanizmebis amoqmedebiT, rac "haeris dacvis Sesaxeb" arsebul i kanonis Sesabamisi Tavis gaZl ierebaSi SeiZl eboda gamoxatul iyo (magal iTad daSvebul i yofil iyo emisიაTa vaWroba, gaSi il iyo teritoriuli qvotebis gamoyenebis ekonomikuri safuZvl ebi da sxva), aramed l imittTan erTad saerTod auqmeps ekonomikuri meqanizmebis Tavs. unda vivaraudot, rom es nabiji saqarTvel oSi atmosferuli haeris dacvasi ekonomikur meqanizmebs sruliad xelis arebas da atmosferuli haeris dacvis mxol od regul irebisa da administrirebis saSual ebiT ganxorciel ebaze gadasvl as niSnavs, rac msfli o sapirapiro tendenciebis gaTval iswinebiT erTmniSvnel ovnad ukan gadadgmul nabjad unda Sefasdes.

informaciis xel misawvdomoba atmosferuli haeris dacvasi

SemoTavazebul i kanonproeqti auqmeps garemosdacviti informaciis xel misawvdomobis iseT mniSvnel ovan meqanizms, rogoric aris stacionarul i wyaroebidan atmosferuli haeris mavne nivTierebebiT dabinZurebis monacemTa reestri, romel Sic regul arul ad unda Setanil iyo monacemebi atmosferosi faqtobrivad gafrqveul i nivTierebebis da maTi wyaroebis Sesaxeb da romelic Tavisufl ad xel misawvdomi unda yofil iyo sazogadoebisaTvis. miuxedavad imisa, rom am reestri funqcionireba da sazogadoebisaTvis xel misawvdomobis uzrunvel yofa teqnukurad rTul i gansaxorciel ebel ia da dRemde igi ver xorciel deba, misi gauqmeba sruliad dauSvebel ia. amgrvari reestri warmoadgens rogorc garemosdacviti sajaro organoebis funqcionirebis gamWvirval obis, aseve kerZo pirebis mier garemos dabinZurebis sazogadoebis mier kontrol is umniSvnel ovanes meqanizms. swored aseTi meqanizmebis amoqmedeba eval eba saqarTvel os saerTaSoriso val debul ebebiT (ix. orhisis konvenciis me-5 muxl i).

aRsaniSnavia, rom "atmosferuli haeris dacvis Sesaxeb" arsebul i kanoni stil isturad uaRresad mZime, ganmeorebebiTa da tavitlogiit gadatvirTul i dokumentia. am mxriv misal mebel ia kanonproeqtis avtorebis mier zogierTi uSinaarso debul ebisagan misi ganTavisufl eba da III karis mTlianad gauqmeba. Tumca sasurveli iqneboda kanoni metad gantvirTul iyo da am mizniT mTlianad gauqmebul iyo misi III Tavi, 56-e da 58-e muxl ebi, me-3 muxl is "l " da "m" qvepunqtebi, me-7 muxl is pirveli punqtis "a" qvepunqti da me-2 punqti da sxva.